

УСТАНОВИ ЄС

Стаття 13 ДЄС

1. Союз має інституційну структуру, спрямовану на те, щоб поширювати цінності Союзу, реалізовувати цілі Союзу, служити інтересам Союзу, його громадян та держав-членів та гарантувати узгодженість, ефективність та послідовність політик та дій Союзу.

Установами Союзу є:

- – Європейський Парламент;
- – Європейська Рада;
- – Рада;
- – Європейська Комісія (надалі – “Комісія”);
- – Суд Європейського Союзу;
- – Європейський центральний банк;
- – Рахункова палата.

2. Кожна установа діє в межах повноважень, покладених на неї Договорами, та згідно зі встановленими в них процедурами, умовами та цілями. Установи взаємодіють на засадах відкритої співпраці.

3. Положення щодо Європейського центрального банку та Рахункової палати, а також детальні положення щодо інших установ визначені в Договорі про функціонування Європейського Союзу.

4. Європейському Парламенту, Раді та Комісії допомагає Економічно-соціальний комітет і Комітет регіонів, що діють як дорадчі органи.

При вивченні теми щодо установ ЄС слід мати на увазі:

1) Серед установ ЄС не має чіткого розподілу на законодавчі, виконавчі, судові органи, адже установи часто мають декілька функцій, чи, наприклад, законодавча функція виконується декількома установами;

Наприклад, ст.14 ДЄС встановлює, що «Європейський Парламент разом з Радою виконує законодавчу та бюджетну функції. Він здійснює функції політичного контролю та консультативну, як встановлено Договорами. Європейський Парламент обирає Голову Комісії».

2) Установи ЄС пройшли шлях становлення, який обумовлювався розширенням ЄС та поглибленням його компетенції. Лісабонська угода внесла остаточні зміни.

1. ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ

1.1 Голова Європейської Комісії

1.1.1. Згідно ч.1 ст. 14 ДЄС «Європейський Парламент обирає Голову Комісії», процедура визначена у ч.7 ст.17 ДЄС.

1.1.2. Повноваження Голови Комісії визначено у ч.6 ст.17 ДЄС

Ознайомтеся із сторінкою чинного Голови ЄК, зверніть увагу на пріоритети діяльності

https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/president_en

1.2 Члени Комісії

Стаття 248 ДФЄС

Без шкоди частині 4 статті 18 Договору про Європейський Союз Голова структурує та розподіляє обов'язки, покладені на Комісію, між її членами відповідно до частини 6 статті 17 зазначеного Договору. Голова може перерозподіляти ці обов'язки протягом усього строку мандату Комісії. Члени Комісії виконують обов'язки, покладені на них Головою, під його керівництвом.

Ознайомтеся із чинним складом ЄК

https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024_en

1.2.2 Склад Комісії

Зверніть увагу на положення ч.4-5 ст.17

4. Комісія, призначена між датою набуття чинності Лісабонським договором та 31 жовтнем 2014 року, складається із одного громадянина кожної держави-члена, включаючи її Голову та Верховного представника Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки, який виконує функції одного із заступників Голови.

5. Починаючи з 1 листопада 2014 року, Комісія буде складатись із такої кількості членів, включаючи її Голову та Верховного представника Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки, що відповідає двом третинам кількості держав-членів, якщо Європейська Рада одностайно не вирішить змінити цю кількість»

2009 року Європейська Рада вирішила саме так:

- Зверніть увагу на п. 1.2 висновків
https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/108622.pdf

- На виконання цього було прийнято відповідне рішення 2013/272/EU: European Council Decision of 22 May 2013 concerning the number of members of the European Commission <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013D0272>
- також ознайомтеся із European Council Decision (EU) 2019/1989 of 28 November 2019 appointing the European Commission <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019D1989>

Поясніть чому та яким чином, з яким обґрунтуванням ЄР використала своє право змінювати кількість членів ЄК

1.2.3 Призначення членів ЄК

Ознайомтеся із European Council Decision (EU) 2019/1949 of 28 November 2019 appointing the European Commission <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019D1949>

1.3 Порядок роботи ЄК

Стаття 250 ДФЄС

Комісія діє більшістю своїх членів. Регламент Комісії визначає кворум.

1.4 Звільнення члена ЄК

Стаття 247

Якщо будь-який член Комісії вже не відповідає вимогам, необхідним для виконання його обов'язків, або якщо він винний у вчиненні серйозного проступку, Суд може за поданням Ради, яка діє простою більшістю, або Комісії примусово звільнити його.

Розкрийте порядок призначення на посаду, звільнення та заміщення вакансій у складі ЄК (див. також ст.246 ДФЄС)

1.5 Порядок прийняття рішень ЄК

Регламент роботи ЄК затверджено Rules of Procedure of the Commission [C(2000) 3614] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32000Q3614>

У ЄК є 4 варіанти процедури прийняття рішень

- *Oral procedure: the Commission takes decisions — mostly of major political or economic importance — during its ordinary or extraordinary meetings.*
- *Written procedure: decisions are adopted when Members of the Commission do not express reservations or request changes to a draft act put at their disposal within a predetermined time limit.*
- *Empowerment procedure: the Commission empowers one or more Commissioners to take management or administrative measures on its behalf.*
- *Delegation procedure: the Commission delegates the power to adopt certain management or administrative measures on its behalf to directors-general or heads of service.*

1.6 Повноваження ЄК

Стаття 17

1. Комісія обстоює загальний інтерес Союзу та висуває належні ініціативи в цьому напрямку. Вона забезпечує виконання Договорів та заходів, які ухвалюються установами на їх підставі. Комісія під контролем Суду Європейського Союзу наглядає за застосуванням права Союзу. Вона виконує бюджет та керує програмами. Вона здійснює координаційну, виконавчу та управлінську функції, як встановлено Договорами. Вона забезпечує представництво Союзу в зовнішніх відносинах, за винятком сфери спільної зовнішньої та безпекової політики та інших випадків, обумовлених Договорами. Вона ініціює щорічне та багаторічне планування діяльності Союзу з метою досягнення міжінституційних домовленостей.

2. Ухвалення законодавчих актів Союзу можливе лише на підставі пропозиції Комісії, якщо інше не передбачено Договорами. Ухвалення інших актів відбувається на підставі пропозицій Комісії у випадках, передбачених Договорами.

1.6.1 Законодавчі функції:

- ч.2 ст.17ДФЄС;
- у щорічних планах роботи ЄК формулюються напрями розробки законодавчих актів, наприклад, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar%3A9fb5131e-30e9-11ec-bd8e-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF;
- ст. 290 ДФЄС;
- білі книги ЄК

European Commission White Papers are documents containing proposals for European Union (EU) action in a specific area. In some cases, they follow on from a Green Paper published to launch a consultation process at EU level.

The purpose of a White Paper is to launch a debate with the public, stakeholders, the European Parliament and the Council in order to arrive at a political consensus. The Commission's 1985 White Paper on the completion of the internal market is an example of a blueprint that was adopted by the Council and resulted in the adoption of wide-ranging legislation in this field.

Recent Commission White Papers include:

- An agenda for adequate, safe and sustainable pensions (2012);
- Towards more effective EU merger control (2014);
- The future of Europe – Reflections and scenarios for the EU27 by 2025 (2017).

1.6.2 Адміністративні функції: ч.1 ст.17

1.6.3. Виконавчі функції:

- бюджет ЄС;
- зовнішня політика (торгівля з третіми державами, представлення інтересів ЄС у міжнародних організаціях, дипломатичні відносини з третіми країнами, процедура вступу нових держав до ЄС).

1.6.4. Судові функції:

- ст. 258 ДФЄС;
- порушення норм про конкуренцію державами – членами та приватними особами